

CHRISTUS SACERDOS SEMEL SEIPSUM IN ARA CRUCIS DEO OBtulit IN VERUM
AC PROPRIUM SACRIFICIUM CRUENTUM, IDQUE PERFECTUM ET CONSUMMATUM AD
REDEMPTIONEM NOSTRAM.

I. Ellacuria si.

Thesis loquitur ~~de~~ aliquomodo de Sacerdotio, et iam in recto de Redemptione et de Sacrificio. De Sacerdotio hic non agemus, nisi brevissime in qt. sacrificium est etiam actus cultus a Christo sacerdote peractus. De Redemptione etiam solum agemus in quantum habet intrinsecam relationem mutuam cum sacrificio crucis.

Sacrificium crucis, in qt. est mysterium redemptionis nostrae est obiectum praecipuum thesis nostrae. Ideoque de illo agemus; sed ad hoc ut vitemus considerationem mere empiricam aut phaenomenalem, et etiam considerationem mere formalem, antequam ad probationem perveniamus, in aliqua consideratione profundiore sacrificii permanebimus. In ista considerationes his gressibus procedendum erit: 1) Consideratio sacrificii ex historia religionum desumpta. 2) Consideratio sacrificii ex philosophica religionis desumpta. 3) Conceptus generalis redemptionis, quia sine isto non possumus bene concipere 4) considerationem theologiam sacrificii, in concreto sacrificii crucis.

SACRIFICIUM IN HISTORIA RELIGIONUM:

Sat difficile est aliquam notionem adaequatam sacrificii acquirere ex historia religionum. Quae difficultas provenit ex ipsa historia.

a) Imprimis necesse est habere aliquem conceptum praeivum sacrificii ad hoc ut possimus facta eligere, ex quibus ille conceptus exprimat. Quia, quanquam in natura rerum ante quamcumque considerationem dantur facta inter se similia, quae correspondet ad ipsum motum internum et habent similem realisationem externam, tamen ista facta non sunt univoca sed occupant aliquem ambitum gradualiter maxime diversum.

b) In re religiosa et sacrificali multae adsunt deviationes historicae reales, quae de facto obnubilant veram essentiam sacrificii.

c) In interpretatione factorum religiosorum tot sunt sententiae quot conceptus diversi habentur circa religionem ipsam. Ita omnino diverse interpretaantur ipsa facta Tylor aut Loisy et Schmidt aut Lagrange.

Tamen haec possunt dici: a) in civilisationibus primitivis: Primum apparent sacrificia primitiarum. In iis offeruntur primitiae ~~xxx~~ fructuum naturalium; offeruntur enti Supremo ut agnoscatur eius dominium circa omnes res et dependentiam propriam ante illum, ut etiam tale Ens Supremum sit illis favoreabile; in quantum est donum quod offertur alteri implicant quandam renuntiationem sui ipsius et suarum rerum. Haec ideae maxime apparent apud pastores nomadas, interquos sacrificium ad honorandum Deum caeli instituitur. In civilisatione parvae culturae horticulae introducit usus magicus sanguinis; in stadiis totemisticis etiam sensus sacrificii debilitatur ex idea magiae, et relationis materialis cum Totem.

b) in civilisationibus secundariis et tertiariis, augetur cultus, instituuntur templa et sacerdotes. Introducitur sacrificium animalium et etiam hominum, utpote dona nobiliora ad hoc ut dii reddantur favorabiles vel placati: -in Babylonia et Assyria: offeruntur dona tq. manducatio deorum. Homines pendent a Deo, sed etiam dei pendent ab homine. Tamen ideae praedominantes sunt favorem Dei lucrari, peccata reparare, mala vitare. Etiam apparet quod victima possunt locum ferre hominis.

-Inter Arabes, non concipitur sacrificium sine effusione sanguinis, ideo actus necessarius et praecipuus est immolatio, mactatio. Sicut sanguis ligat homines inter se, etiam divinitatem cum homine. Etiam apparet sanguis tq. reparatio peccatorum.

-Vedismus: Sacrificium accipit talem valorem supremum, ut sine illo neque Deus neque mundus subsistere possunt. In illo agnoscitur oblatio deis, sed etiam modus illos



dominandi. Fere amittitur idea reverentiae Dei et augetur idea domini circa deos et cursum naturae. Notandum est quod in budhismo, in mahometanismo, et in iudaismo contemporaneo, etiam in multis formis protestantismi, ~~idea~~ sacrificium saltem ut ritus externus disparuisset.

Explicatio istorum factorum: Concedendum est quod in cursu historiae multa facta sacrificalia explicantur ex motivis, quae non multum consonant cum idea religionis sensu altiori intellecta. Ita motiva contractualia: do ut des, do sacrificia ut des protectionem; vel motiva sustentationis deorum, quibus indiget ad civitatem; vel motiva totemistica unionis per victimam cum totem. Sed talia motiva et tales explicationes non sunt ratio sufficiens factorum, neque in sua extensione neque in sua profundiore significatione. Non potest negari sensus religiosus qui est in origine et radice sacrificii etiam si multoties coopertus aliis motivis; si tales explicationes essent adaequatae, sacrificia disparuissent cum idea divinitatis purificata esset; continua apparent ideae dependentiae, summisionis, impetrationis, actionis gratiarum, verbo, totius vitae religiosae.

¶ Exigunt facta immolationem seu mactationem tq. aliquam partem esse sentialem et constitutivam sacrificii? Haec quaestio denuo tractabitur in consideratione philosophica sacrificii, sed ex datis historicis haec videntur dicenda: - quod per se praecipuum est in sacrificio est motus internus hominis ad Deum et non signa externa sicuti est mactatio.

- in signis externis propriis sacrificii mactatio non semper aderat praesens sacrificio; in sacrificiis primitiarum non praevallet idea destructionis sed oblationis et acceptationis domini divini.

- in sacrificiis cum effusione sanguinis, immolatio magis apparet tq. conditio necessaria quam ut actus integralis, constitutivus sacrificii. Immolatio poterat fieri etiam a non sacerdotibus; non ita oblatio et bombustio carnis.

- si sacrificium externum signum est interni momentum praecipuum non potest tribui destructioni sed sublimationi.

- tamen verum est quod sacrificia ut ita dicam totalia considerabantur tq. perfectiora et magis significativa: holocaustum.

SACRIFICIUM IN PHILOSOPHIA RELIGIONIS:

Ratio cur philosophia possit et debeat ~~at~~ de sacrificio in eo stat quod sacrificium ontice et ethice necessario ligatur cum ~~illa~~ natura humana ita ut ab illa possit sacrificium deduci sensu aprioristico classico, sensu transcendentali moderno et etiam sensu phaenomenologico existentiali. Sacrificium, hominum natura exigit, dicit Tridentinum. Et S. Thomas: "Oblatio sacrificii pertinet ad ius naturale" 2,2,q.85,a.1c. Quod non solum cognoscitur ex eo quod "in qualibet aetate, et apud quaslibet hominum nationes, semper fuit aliqua sacrificiorum oblatio" sed ex eo quod ipsa natura in se considerata ad hoc tendat et hoc exigit.

Naturalis ratio dictat homini quod alicui superiori subdatur, propter defectus quos in se ipso sentit, in quibus ab aliquo superiori eget adjuvari et dirigi. Et quidquid illud sit, hoc est quod apud omnes dicitur Deus... Naturalis ratio dictat homini secundum naturalem inclinationem ut ei quod est supra hominem subiectionem et honorem exhibeat secundum suum modum. Est autem modus conveniens homini ut sensibilibus signis utatur ad aliqua exprimenda, quia ex sensibilibus cognitionem accipit. Et ideo ex naturali ratione procedit quod homo quibusdam sensibilibus rebus utatur ~~ad exhibendum~~ offerens eas Deo, in signum debite subiectionis et honoris. Ib. Exstant igitur duo aemina rationis: unum, desumptum ex ipsa ultima et essentiali ratione naturae humanae; alterum ex eius essentiali, sed aliquo modo derivata et consequente, & corporeitate et sensibilitate. Ut Thomas ait: quod vero connaturale est homini, ut per sensus cognitionem accipiat, et difficillimum est sensibilia transcendere. C.G.3,119. Restat alius adpectus sicuti est natura socialis et publica hominum. Consequenter sacrificium debet habere hunc triplicem adpectum: internum seu relate ad essentialiam naturae humanae; externum seu totalem, i.e., relate ad eius naturalem corporalem, sensibilem et mundanam; et socialem, i.e., relate ad eius naturam communita-

riam. Sed eo ipso clarum est quod radix sacrificii, eius anima est ille motus internus, qui correspondet ad radicalem religionem et relationem hominis cum Deo; cuius signum, expressio et incorporatio est sacrificium externum, visibile et rituale. Et ita S. Augustinus expresse sustinet: **Sacrificium ergo visibile invisibilis sacrificii sacramentum, id est, sacrum signum est... Illud quod ab omnibus appellatur sacrificium, signum est veri sacrificii.** De Civ. Dei, l.X.

Homo habet essentiam quae tota a Deo provenit et ad Deum tendit. A Deo provenit in qt. totum suum esse ab Illo procedit etsi non necessario immediate: ideo ab Illo pendet et Illi submittitur; ad Deum tendit in qt. totum suum esse ad Deum ordinatur, etsi non necessario immediate ad solum Deum. Haec essentia humana cum sua duplici tendentia debet vivi et realisari ab homine modo proprie suae naturae, i.e., conscienter et libere, hoc est, personaliter. Ideo habet obligationem moralem dominium Dei recognoscendi et ad Deum tendendi. Sed haec obligatio moralis non est aliquid extrinsecum et superadditum naturae humanae; e contra non est nisi consequentia eius tendentiae ut ita dicam entitativae, eius exigentiae onticae respectu perfectionis. In hoc sensu problema morale et religiosum non est quaestio iuridica sed multo magis quaestio ontica. Et quia talis est essentia hominis ideo hoc apparet in conscientia eius morali obligatio tendendi ad Deum, ideo apparet in statu eius psicologico inclinatio magis aut minus explicita et potens ad haec omnia vivenda et realisanda ut aliqua profundissima tendentia humana.

Haec omnia sunt naturalia, i.e., in ipsa natura radicata, quia non sunt nisi ipsa natura dynamice et ultime considerata. Sed haec omnia pariter non sunt nisi sacrificium internum. Sacrificium, enim, vi nominis significat aliquid sacrum facere, aliquid consecrare, sanctum facere. Sed aliquid est sacrum et sanctum, in qt. a Deo procedit et ad Deum tendit, in qt. cum Deo unitur. Homo iam aliquo modo sacrum factum est ex eo quod habeat essentiam a Deo proveniente et ad Deum tendentem; ista vero sacralitas perficitur ex eo quod conscienter et libere tq. a Deo proveniens recognoscatur grato animo, et ex eo quod ad Deum toto corde tendat. Ideo Augustinus dicit: **Verum sacrificium est omne opus quod agitur ut sancta societate Deo inhaereamus Deo... Unde ipse homo Dei nomine consecratus et Deo votus, in qt. mundo moritur et Deo vivat, sacrificium est.** Ib. Et pariter S. Thomas quae ponit ratio sacrificii ex hoc quod agitur ut sancta societate Deo inhaereamus: sacrificium externum pro eo nihil aliud est quam significatio sacrificii interni, **quo anima seipsa offert Deo.** 2, 2, 85, 2.

Ideo quidam auctor modernus definit sacrificium tq. actum translationis creaturae ad Deum, motum ad sanctitatem. Finis est sanctitas, quae est ipse Deus, motus ex conditione non sancta aut non perfecte sancta hominis ad Deum nihil aliud est nisi sacrificium. In qt. talis motus est, debet dari emissio alicuius propii et acquisitio alicuius novi; ex quo sequitur quod sacrificium debeat habere simul aliquid destructivum sed pariter aliquid immutativum et perfectivum. In praesenti statu hominis, statu peccati necesse est ut peccatum dispereat ad hoc ut sanctitas ad nos accedat; sed quia in nobis multae adsunt tendentiae quae cum peccato de facto quasi identificantur, necesse est ut illis moriamur, et in hoc sensu ut aliquid nostri in destructionem mittamus. Ex hoc tamen non potest considerari quod talis destructio sit pars praecipua nec essentialis sacrificii: nam imprimis hoc contingenter se habet ex eo quod de facto habeatur aliquid quod impedit praesentiam totalem Dei in anima, et hominis in Deo; et postea sacralitas non venit ex destructione peccati sed ex assimilatione Dei. Immolatio per occisionem in sacrificio externo significat destructionem illius quod in nobis est peccati, tq. conditio necessaria, in eo qui peccatum habet ad hoc ut ad Deum accedat.

Haec est anima sacrificii. Sed sicut anima non dicitur homo etsi sit pars capitalis hominis, etiam illud sacrificium internum non potest vocari simpliciter verum et perfectum sacrificium. De facto S. Thomas agit de sacrificio inter actus externos religionis. Precise ex eo quod



sacrificium dicat relationem ad totalitatem hominis necesse est etiam quod aliquo modo in corpore incarnetur, et exterius significetur. Cum homo sit tam essentialiter sensibilis, impossibilis est ut perfecte agat sine adiutorio sensibilitatis. Attamen non est confundendum hic adpectus sensibilis et externus cum adpectu publico et sociali, qui proprie ad societatem ut talem pertinet, et non ad individuum.

Clarum est quod illa tendentia hominis ad Deum multis signis manifestari possit; et ideo qq. proprie non nisi unum sacrificium internum datum, etsi ditissimum in suis adpectibus, plura tamen dantur sacrificia externa, quibus concrete exprimuntur illos multiplices adpectus. Evidens tamen est, quod illa signa externa, illa sacrificia externa processive ab illo motu interno in quo sacrificium internum consistit; et quod illa signa, utpote talia, omnem vim habent illius quod significant; denique quod illa signa nunquam adaequabunt totam rem significatam. Sed etiam evidens est quod facile est sustantivare signa ita ut iam ponantur sine relatione ad animam internam, ex qua accipiunt totum valorem, sed eo ipso cessant esse sacrificia et convertuntur in ritus mortuos, magicos vel sociales et traditionales. Non sunt iam actus religiosi, et ideo homines religiosi, v.c. prophetae in A.T., clamabunt contra illa sacrificia quae non solum non significant verum spiritum religiosum sed illum impediunt. Ita offerebatur holocaustum ad significandum specialiter reverentiam maiestatis divinae et amorem bonitatis eius; pariter sacrificium pro peccatis, vel sacrificium hostiae pacificae per gratiarum actione, vel pro salute et prosperitate offerentium.

Ex istis factis externis et ex illa natura interna sacrificii possumus concludere veram et perfectam essentiam sacrificii. ⁽¹⁾ Sacrificium est donatio sensibilis, significativa donationis interioris ex institutione divina vel humana, in qua homo in signum suae traditionis ad Deum, renuntiat aliquid bonum ut illud offerat domino supremo ad hoc ultimum ut fiat unio religiosam perfectam inter hominem et Deum.

Ideo sacrificium est pariter signum sensibile et rem significatam, ita ut uno ex istis elementis deficiente, sacrificium deficit. Praeterea in signo externo necesse est ut appareat aliquid, quod significet talem actionem posse tribui soli Deo: nam, sicuti sacrificium internum tt. habet sensum respectu Dei, ita eius signum tale debet esse ut soli Deo tribuatur. Per se nulla signa habent talem characterem, ideo ex institutione divina vel humana delimitari debent qualia signa reserventur soli Deo in concreto.

Minoris momenti est distinctio inter oblationem et sacrificium, utpote aliquid quod refertur ad signum externum sacrificii et non ad rem significatam. Pro S. Thoma omne sacrificium est oblatio, sed non omnis oblatio est sacrificium. *Sacrificia proprie dicuntur quando circa res Deo oblatas aliquid fit... Oblatio autem directe dicitur cum Deo aliquid offertur, etiamsi nihil circa ipsum fiat... Unde oblatio est sacrificium, sed non convertitur.* 2, 2, 85, 3, ad 3. Alii ponunt discrimen non illud quod aliquid fiat circa res Deo oblatas, sed quod oblatio forma fiat quae ex institutione divina vel humana reservetur soli Deo. Ita per oblationem sacrificialem aliquid tollitur ab usu profano et transmittitur ad usum Dei, ad hoc ut exprimatur donum religiosum sui ipsius ad Deum. Tam terminologia latina quam graeca et hebraica quando refertur ad sacrificium in genere usurpat verba: offerre, profero, hieqrib, qorban, quae per se non significant nisi ponere aliquid coram Deo, nempe hostiam. Requiritur tamen quod aliquid externum fiat circa talem hostiam ad hoc ut pateat quod hostia ex hominis dominio dimittitur; ad hoc videtur sufficere quod talis oblatio aliquo modo sensibilibus fiat, ita ut per se non semper exigatur nec destructio nec immutatio, qq. verum est quod signum magis adaequatum talis dedicationis soli Deo in immutatione sive destructiva sive non inveniatur.

(1) Sacrificium est conversio totius hominis ad Deum ut illo inhaereamus quod ex sua totalitate et radicalitate exigit ut aliquo modo sensibilibus exprimatur.

DE REDEMPTIONE:

Anteq. essentiam et notionem theologicam sacrificii aggrediamur, necesse est praemittere veram notionem redemptionis. Si redemptio in sua profundiore essentia attingitur, potest considerari tq. finis totalis sacrificii in genere, et in concreto sacrificii crucis. Ita si redemptio est finis sacrificii crucis, valorem istius non intelligemus, nisi adumbratur imprimis notio redemptionis.

Oeconomia salutis, i.e. reditionis hominis ad Deum propter novam praesentiam Dei in homine est in sua realisatione concreta oeconomia redemptionis. Finis huius redemptionis est Christus totalis, hoc est, unitas omnium hominum in Christo cum Deo. Redemptio est proinde realis recapitulatio omnis creaturae et creationis in Christo, tq. capite. In eo denuo accipimus, quod in Adamo perdidimus. Mundus est unus, et oeconomia salutis est etiam una: unitas hominum in Adamo est typus unitatis hominum in Christo. Ideo necessaria est organica unio ~~xxx~~ Christi cum humanitate in Adamo lapsa, sicuti necessaria est perfecta ~~restauratio~~ ~~is~~ omnium quae in Adamo et in eius peccato perdita erant.

Redemptio non intelligitur ut extrinseca satisfactio, sed in sensu multo magis ontologico, tq. descensus Verbi Dei in mundum atque elevatio et acceptatio humanitatis. Incarnatio Verbi sicuti mystica unitas humanitatis cum Christo est liberum consilium Dei; sed exinanitio Christi in eius concreta realisatione in oboedientia usque ad mortem crucis est necessaria, supposito peccato humanitatis in Adamo. In ~~ex~~ ~~an~~ ~~it~~ ~~io~~ ~~n~~ ~~i~~ ~~t~~ ~~i~~ ~~o~~ ~~n~~ ~~e~~ ~~et~~ oboedientia solvuntur vincula, quae humanitatem ligabant ex superbia et inoboedientia protoparentum. Quia corporalis mortalitas signum est superbiae et inoboedientiae hominis contra Deum, et peccatum exercet suum dominium in morte corporis, ideo mors debet per oboedientiam dissolvi et in ipso corpore negata. Ideo debbat Christus descendere in carnem mortalem ut vinceret mortem per sacrificium crucis ex superabundantia suae vitae. Denuo non agitur de satisfactione iuridica, de actibus meritoriis, sed de intrinseca salute humanitatis lapsae, in qua sanantur radices peccati; de aliqua sanatione ut ita dicamus metaphysica et non mere ethica, quia potius attenditur ad adspexitum totalem cosmicum redemptionis, ad participationem vitae divinae, magis quam ad remissionem et satisfactionem culpae. Redemptio uniuscuiusque hominis verificatur per incorporationem in Christo ut crucifixo. Ontica incorporatio et ontica unio Dei cum homine in Christo, et non solum unitas moralis in conformitate voluntatum; ontica unitas in omnibus stratis tou esse hominis, in ontica communione gratiae per pneumaticam unitatem in Christo, qui etiam habet efficaciam etiam in corporeitate, quae etiam habebit propriam transfigurationem. Ita mors Christi in cruce est momentum essentielle historiae salutis in concreta situatione hominis lapsi, punctum maximum manifestationis et realisationis divini designii circa redemptionem et novam creationem hominis. Si Incarnatio est initium huius rei, consummatio est in cruce. Quod post illam manet, resurrectio, glorificatio non est iam via sed terminus.

Redemptio igitur in concreto identificatur cum tota oeconomia salutis Dei in Christo et ideo est re et conceptu aliquid simile sacrificio, si hoc etiam in ordine concreto huius vitae cum peccato et cum vocatione ad gratiam intelligimus. Hoc restat videndum.

DE SACRIFICIO IN SENSU THEOLOGICO: DE MYSTERIO CRUCIS

Sacrificium prout potest cognosci ex studio naturae lumine rationis erat transitus personalis et vitalis ad Deum. Cum homo propter peccatum aliquid habet quod positive impedit ~~transitum~~ ^{transitum}, necesse est ut aliquo modo moriatur, ut aliquo modo redimatur, i.e., ut reddat ad rectum ordinem amissum. Sed ex fide cognoscimus quod non versamur in ordine purae naturae, sed in ordine gratiae. Ideo status amissus in peccato non potest denuo acquiri sacrificio pure humano, redemptione pure humana. Ita ut realitas veri et actualis sacrificii recte intelligatur necesse est consideratio theologica sacrificii; et quia unum ~~tt.~~ ^{est} sacrificium quod revera potest denuo dare quod prius oblatum et amissum erat, nempe



sacrificum crucis, ideo consideratio theologica sacrificii et consideratio mysterii Christi in suo opere redemptivo idem evadunt in concreto. Ideo si aliquomodo intelligimus mysterium crucis intelligemus etiam sacrificium theologice consideratum, et viceversa intelligentia sacrificii theologici nos iuvabit ad intelligentiam mysterii crucis.

Passio et mors Christi est suprema expressio sensibilis in carne passibili sui sacrificii interni, i. e., caritatis, qua ille inhaerebat Patri, et voluntatis qua nos sanctificat et ducit ~~xxx~~ secum ad Patrem. Si cetera sacrificia hoc etiam intendebant nempe afferre hominem Deo, clare intelligitur quomodo erant figurae huius unici sacrificii, quod solum faciet in statu praesenti transitum et unionem, quas Deus vult. In hoc sensu probat S. Thomas quod passio et mors Christi sint verum sacrificium utendo tq. medio probationis definitione Augustini: **verum sacrificium est omnia opus quod agitur ut sancta societate Deo inhaereamus.** Christus autem voluntarie subdixit se passioni, motus caritate ad hoc ut homines hanc sanctam societatem consequantur.

Sed hoc sacrificium potest vere vocari sacrificium? Revera in cruce apparent signa sacrificii interni, in qt. realisatur sacrificium externum, quia adsunt omnia signa externa sacrificii. Sed quaestio statim surgit quomodo possibile erit sacrificium internum, sine quo non datur verum sacrificium precise in Xto., qui iam ex Incarnatione perfectissime inhaerebat Deo. Difficultas est realis et ideo concedendum est quod, sicut redemptio incipit in ipsa Incarnatione, ita etiam sacrificium redemptivum, sacrificium Xti. initium sumit in ipsa Incarnatione, cum eius humanitas perfectissime se tradidit Verbo, et per Verbum ad Patrem. ^{nec} Sed in Incarnatione nec in tota vita Christi ~~xxx~~ consummatur sacrificium: primum ex eo quod Christus assumpsit carnem passibilem et statum humanum in quibus adhuc erat possibilis transitus ex hoc mundo ad Patrem; secundo ex eo quod non nisi in morte recapitulatur tota vita et ideo non nisi in morte poterat tota vita humana Christi Deo inhaerere; tertio ex eo quod Christus assumpsit nostram carnem et in illa nostram naturam, quae siquidem radicaliter erat caro peccati et in se radices peccati et mortis habebat, necesse erat quod Christus, tq. caput totius humanitatis novae per oboedientiam et exinanitionem mortem assumpserint ut nos ad novam vitam accedamus, per novam creationem cuius gressus sacrificiales sunt incarnatio, vita passibilis, passio et mors, et cuius gressus, ut ita dicam, terminales sunt resurrectio et missio Spiritus Sancti. Caro Christi, utpote caro nostra, erat aliquomodo obstaculum ad perfectam unionem suae naturae completae humanae cum divinitate, quod ex eo patet, quod in hac vita non erat adhuc transfigurata et glorificata sed passibilis; et praeterea modo mysterioso sed reali in se afferebat nostram carnem peccati, sicut Adamus modo etiam reali sed mysterioso nostram carnem in suo peccato damnavit. **Peccata nostra ipse pertulit in corpore super lignum. Petrus, I, 2, 4. Factus est pro nobis maledictus... maledictus qui perpendit in ligno. Gal., 3, 13.**

Si sacrificium theologicum consideramus in ipsa linea ac sacrificium philosophice consideratum, possumus ipsa sustinere quae de illo diximus sed in novo plano. Ideo terminus a quo non est pure natura humana etiam cum peccato, sed natura quae in ordine concreto non potest realisari nisi in gratia. Peccatum fuit contra istam gratiam, et ideo iam non est possibile homini reductus ad statum primum. Sacrificium Christi facit quod denuo acquiramus illud quod amissimus, et ita definitive acquiramus nostram plenam sacralitatem, nostram plenam sanctificationem. Haec sanctificatio non est quaecumque unio cum Deo, talis ut in consideratione philosophica sacrificii vidimus, sed unionem cum Deo trino, per Christum ad Patrem in Spiritu Sancto, in participatione omnino intrinseca vitae divinae. Ita ad Patrem rediit

quod ex Patre exivit, quia etsi principium immediatum sacrificii Xti. est charitas et voluntas animae Xti., principium primum huius sacrificii est voluntas seu amor divinus. Adhaesio ~~xxx~~ voluntatis Xti. ad sacrificium non est nisi consequentia adhaesionis eius voluntatis ad voluntatem Patris. Et ita S. Thomas dicit quod Deus tradidit Christum passioni, quia et praedixit passionem Xti. ad humani generis salutem, et inspiravit Xto. voluntatem patiendi pro nobis infundendo ei caritatem. **Qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Rom., 8, 32.**

Ita bene intelligitur cur Paulus tot tantasque partes tribuat oboedientia in sacrificio crucis. Nempe quia peccatum Adami ex voluntate contra Deum processit, i.e., ex negatione sacrificii, i.e., ex negatione submissionis et procedentiae a Deo et ex negatione destinationis ad Deum. E contra Christus per suam oboedientiam sacrificium perfectum fecit quia plene Deum recognoscit ut supremum dominum et patrem, et plene in eum tendit. Et hoc tq. caput totius humanitatis, in quo omnes sumus.

Per sacrificium Xti., quod in cruce consummatur, qui ex Patre veniebat ad Patrem rediit, sed non rediit solus sed cum tota humanitate, cuius est caput, cum toto suo corpore. Per incarnationem communicatur naturae creatae impulsus aeternum Filii ad Patrem in Spiritu amoris: humanitas Christi constituitur in suo esse tq. oblatio spiritualis ad Patrem et tq. receptaculum omnis sanctitatis; Christus ita sanctus est, ut sit pro nobis omnis fons gratiae. Passio, mysterium crucis, est consummatio huius motus, ubi Christus transit ex hoc mundo ad Patrem, ubi cum sua morte moritur nostra caro peccati, ita ut vita et accessus ad Patrem definiti- ve nobis donetur. Et ita unum tantum est verum sacrificium, sacrificium crucis, quia solum in ipso et per ipsum est possibile transitum ad Sanctitatem, ad Deum Patrem in Spiritu amoris. Cetera sacrificia in tantum sunt vera sacrificia, in qt. participant sacrificium crucis et ex totali sacrificio Christi accipiunt potestatem Deum inveniendi et amplectandi. Nostrum est adimplere in nobis quod restat ~~ad~~ Passioni Christi; nostrum est in nobis libere realisare, verum et nostrum facere, quod Christus nobis dedit ut faciamus, i.e., per sacrificium crucis realisare in nobis sacrificium Christi. Sacrificium non est iam quicumque transitus ad Deum sed transitus ad quem vocati sumus, transitus ad vitam divinam trinitariam, per unicum viam, quae Christus est. Et est unica veritas sacrificii. Et hoc est unicum verum et vivum sacrificium.

STATUS QUAESTIONIS:

Ex his dictis, patet in quo sensu sacrificium Christi est verum et proprium sacrificium. Adimplet enim perfectissime omnia elementa sacrificii tum interni tum externi.

Quod sit perfectum et consummatum, intelligendum est in ratione sacrificii et non in ratione termini ad quem sacrificium tendit. Quia in aliquo sensu resurrectio et ingressus in caelum pro humanitate Christi, emissio Spiritus Sancti pro membris sui corporis possunt considerari tq. termini Christi sacrificii, et ita aliquomodo intelligi tq. pars sui sacrificii. Immo vero potest considerari quod sacrificium Christi non consummabitur usque omnia transeant per Christum ad Deum.

SENTENTIAE:

Indolem sacrificalem negant ut evangelicam Modernistae.

Sociniani putant quod pars essentialis et praecipua sacrificii tt. inveniri in oblatione, qua Christus se Patri in caelo praesentavit et obtulit, ita ut sacrificium crucis non esset nisi conditio seu inchoatio veri sacrificii. Haec mors habet pro nobis valorem exemplarem sed non onticum.

QUALIFICATIO:

Quod sit verum sacrificium est de fide definita. D.938

Quod sit cruentum, perfectum et consummatum (saltem in sensu negato a socinianis) est de fide saltem implicite definita.

Quod sit redemptivus: quaestio facti, de fide catholica; quaestio de modi: quomodo verificetur redemptio si ad modum prout explicatur a latinis vel a graecis...est disputabilis.

PROBATIO:

MAGISTERIUM: 1) Anathematismus 10 Cirili Alexandriae: Christum et pro se obtulisse semetipsum oblationem et non potius pro nobis solis. Istud canon ~~ex Concilio Alexandriae, Constantinopolitanum retulit et la-~~ davit.

2) Tridentinum: Is igitur Deus et Dominus noster, etsi semel se ipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut aeternam illis redemptionem operaretur...Quo cruentum illud



semel in cruce peragendum...Per sui sanguinis effusionem nos redemit. Sacrificum Missae tale esse declarat ex eius relatione cum sacrificio crucis. Apud canones respectivos hoc evidentissime apparet. D.950-51

3) Pius XI, Quas primas.

4) Tota liturgia paschalis. Sufficiat textus in praefatione Christi regis: ut seipsum in ara crucis hostiam immaculatam et pacificam offerens, redemptionis humanae sacramenta perageret.

SCRIPTURAM: 1) In V.T. cum loquitur de servo Iahwe sufficienter apparet sacrificium cruentum Messiae ad redemptionem gentium.

2) In novo Testamento cum loquitur de agno paschali et eius sacrificium. Agnus Dei, qui tollit peccatum mundi. J.1,29,36; ut agnus immaculatus, cuius sanguine redempti sumus (1Pe.1,18s.) ut agnus occissus in Ap.,5,6-12; ut pascha nostrum.(1Cor.5,7).

3) Ad sacrificium foederis: sanguis meus novi testamenti. Mt.26,28.

4) In epistola ad Haebreos affirmatur explicitè quod tum sacrificia V.T. tum sacrificium N.T. esse verum sacrificium, qq. omnino perfectius consideratum novum quam antiqua sacrificia.

5) Paulus saepe de sacrificio Xti. ut redemptivo loquitur: Tradidi enim vobis imprimis quod et accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris. 1,Cor.15,3. Iustificati in sanguine ipsius. ~~Hebr.13,12~~. Propter quod et Iesus, ut sanctificaret per suum sanguinem populum. Hebr.,13,12. Et de vero sacrificio: Christus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam Dei in odore suavitatis. Eph.5,2. Et ideo novi testamenti mediator est, ut morte intercedente in redemptionem earum prevaricationum, quae erant sub priori testamento..Hebr.9,15-20.

PATRES: Patres sunt omnino concordēs in aestimanda morte Christi ut vero sacrificio, per quod redempti sumus. Immo magis, Augustinus illud vocat unum verissimum sacrificium...cuius erant umbrae omnia sacrificia legis et prophetarum. De Trin.,4,13. Sed secundum Patres Christus se in cruce obtulit non ut homo singularis, sed ut novus Adam, Caput generis humani reparandi. Inter quos eminent Ireneus et Cirilus. Crucifixi itaque cum eo fuimus, quo tempore caro eius crucifixa fuit, quae universam quodammodo in se naturam continebat. R.2123

RATIO THEOLOGICA: In sacrificio crucis inveniuntur omnia elementa essentialia tum sacrificii interni tum sacrificii externi, quod fusius antea exposuimus. Ibi consummatur sacrificium quod in incarnatione initium sumpsit, per oblationem victimae in qua omnis humanitas continebatur. Illud sacrificium offert Christus secundum naturam humanam et Caput generis humani reparandi; sacrificium offertur Deo trino. Victima est ipse Christus in quantum ad suam carnem passibilem et mortalem, in qua ut Cirilus ait, quodammodo universam naturam in se continebat. Datur praeterea immolatio non ex parte occidentium, sed ex parte Christi qui passionem voluntarie sustinuit.